

S:t Olof

Medlemsblad för Torshälla
hembygdsförening S:t Olofs Gille

Nr 4 – 2023 Årg 33

Kommer Klockbergskvarnen och Krusgårdsbron att återuppbyggas?

Angående gång och cykelbro för att koppla an Torshälla hamn med Krusgårds-parken på andra sidan, inom fastigheten Torshälla 5:8, Eskilstuna kommun. Det krävs en arkeologisk förundersökning enligt Kulturmiljölagens 2 kap inför byggnationen. Anledningen är att åtgärden berör fornlämningen L1984:7759 (stadslager). / Länsantikvariatets svar nov 2023.

Vad gäller Klockbergskvarnen har ärendet återförts till Torshälla stads nämnd och vi får säkert återkomma med lägesrapport

Åldermannen har ordet

Gillet avslutade verksamhetsåret 2023 den 14 december med en sedvanlig julfest, där vi tackade för arbetsåret och särskilt här våra volontärer för deras engagerade arbete med Bergströmska gården och vid våra återkommande aktiviteter. Bilder visas här i S:t Olof nr 4 – 2023.

Hösten har efter årets Torshälla marknad 2 september fungerat väl och vi har haft stort intresse och bra besökarantal vid Kulturfestivalen 7 oktober, vid samarrangemanget ”Historisk afton” 22 oktober och vid julmarknaden 26 november. Ni finner information här i vårt medlemsblad.

Utöver detta utåtriktade föreningsarbete har Gillet exempelvis arbetat med utgivningen av Husbergsboken, om Torshällas medeltida borg och om de av arkeolog Hans A Lidens arkeologiska utgrävning.

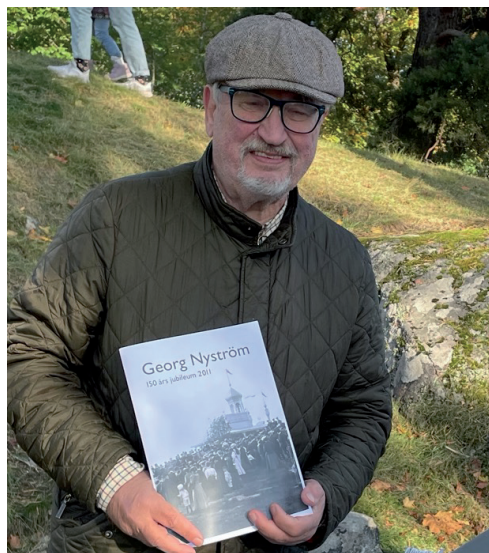
Gillet har också engagerat sig i en gestaltungsidé för att återskapa något efter den så tragiskt nedbrunna väderkvarnen, ett tidigt vindkraftverk på Klockaberget.

Planering pågår också för det fortsatta levandegörandet av Carl och Karin Larsson i Sörmland, återkommande besökare i Torshälla och där Gillet är projektägare i anordnandet av en utställning invid Hammarby kyrka, besökt av Carl Larsson vid flera tillfällen och avmålade av honom år 1916.

Styrelsen har under hösten också aktiverat sitt arbete med museets samlingar och i olika andra lokalhistoriska samarbeten under hösten.

Vi känner oss nöjda med höstens arbete och planerar nu för nästa verksamhetsår, där beslut fattas om verksamhetsplanen vid årsmötet 11 mars.

Styrelsen tackar för gott samarbete under året och hoppas på en fin ingång i verksamhetsåret 2024.

God jul och Gott Nytt År
önskar Åldermannen och hela
styrelsen för S:t Olofs Gille

Kallelse till årsmöte måndagen den 11 mars 2024 Mötesplats Kvarnen kl. 18:30

Föredragningslista:

1. Årsmötets öppnande
2. Mötets stadgeenliga utlysande
3. Godkännande av dagordningen
4. Parentation
5. Val av ordf. och sekr. för mötet
6. Val av två protokolljusterare tillika rösträknare
7. Verksamhetsberättelse för 2023
8. Ekonomisk berättelse
9. Revisorernas berättelse
10. Fastställande av balans- o resultaträkning
11. Ansvarsfrihet för styrelsen
12. Förslag till arbetsplan för 2024
13. Budget för 2024
14. Val av ålderman för 2024
15. Beslut om antal ledamöter i styrelsen
16. Val av ordinarie styrelseledamöter för 2 år
17. Val av 1 suppleant för 2 år
18. Val av 2 revisorer och 1 ersättare för 1 år
19. Val av 2 ledamöter till valberedningen
20. Fastställande av årsavgift 2025
21. Inkomna motioner och förslag
22. Övriga frågor
23. Avslutning

**Årsmöteshandlingar delas ut på årsmötet.
Välkomna!
Styrelsen**

Torshällas 3:e Kulturfestival med samling på Holmberget

Utdrag från Eskilstuna kommuns hemsida som beskriver årets kulturfestival.

Ansvarig utvecklare: Mats Karlsson

Festival i kulturstaden Torshälla

Lördagen den 7 oktober arrangeras Torshälla Kulturfestival för tredje gången. Besökaren kommer att möta många olika former av kultur - musik, dans, bild och konst, böcker och historia.

Kulturfestivalen har något för alla. Mäniskor i alla åldrar kan uppleva och uppskatta festivalens aktiviteter.

– Torshällas rika och breda kulturliv öppnar sina dörrar! Vi vill att festivalbesökaren ska upptäcka och uppleva det som erbjuds i Kulturstaden Torshälla, säger Staffan Jonsson, kulturchef Eskilstuna kommun. Välkomna på lördag!

Mycket händer på Holmberget, men också på Ebelingmuseet, Torshälla bibliotek, Bergströmska gården, i kyrkan och på andra platser runt om i Torshälla där konstrundans utställare visar sin konst. Allt är kostnadsfritt.

Ex. på aktiviteter under Festivalen

Torshälla konstrunda

Konstrunda har arrangerats under flera år ursprungligen på påskafton. Nu är den en del av kulturfestivalen. Konst & hantverk visas i öppna ateljéer och utställningslokaler. I år har konstrundan nästan 30 utställare på 14 platser, alla inom promenadavstånd. Det finns mycket offentlig konst i Torshälla. Både utställningslokaler och den offentliga konsten finns med i en folder som tagits fram för rundvandringen.

Konstrundan arrangeras av Torshälla konstförening

Samtal med Perseus Karlström och Maja Åskag

Under Torshällas 700-årsjubileum 2017 genomfördes samtal där Alar Kuutmann bjöd in gäster med Torshällaanknytning. Den populära samtalsserien "Alar Talar med" har sedan dess fortsatt med en rad tillfällen med aktuella och intressanta teman.

Under kulturfestivalen har Alar bjudit in gångaren Perseus Karlström och längd- och trestegshopparen Maja Åskag. Ingen har missat dessa lokala idrottares aktuella framträdanden i de stora sammanhangen, senast i VM i Budapest och Finnkampen på Stockholms stadion.

– Det har oftast varit lyskraftiga kulturutövare med förankring i Torshälla/Eskilstuna som varit gäster i mina samtal, berättar Alar Kuutmann. Längre har jag kastat blickarna på idrottsvärlden som också är en del av min intressen i livet. Nu har jag hittat två idrottare vilka framstod som självklara att bjuda in just nu.

Samtalet hålls på Ebelingmuseet klockan 14.00. Antalet platser är begränsat. Plats bokas genom att mejla till Ebelingmuseet

Mats Karlsson

Utvecklare

Fotnot:

En Kulturfestival arrangerades i samband med 700-årsjubileet 8-9 sep 2017. Detta har nu blivit tradition med den första festivalen den 16 okt 2021

Några Bilder från Kulturfestivalen 2023

Tryggve med Nyströms- och Janett med Bäckströmsboken

Ylva Skoglund med sin konst

En ung Allan Ebeling målar fajans

Bibliotekets utställning välkomnar med hornmusik

**TORSHÄLLA
KONSTRUNDA**
Lördag 7 oktober 2023 • 11.00-16.00
Konst och hantverk i öppna ateljeer och utställningslokaler,
och offentlig konst - allt inom promenadavstånd.
Tävling med priser från utställarna.
Hitta en bokstav hos varje konstnär och bilda en mening.
Arrangör: Torshälla konstförening

Konstföreningen arr. som vanligt rundan

och SPF-ordf. ledde sina medlemmar runt

Georg Nyström utanför Skogshyddan

Även Ebelingsmuseet välkomnar med musik

Årets Historiska afton

Karin Tegenborg Falkdalen Kvinnorna runt Vasatronen:

I år är det 500 år sedan Gustav Vasa valdes till kung i Sverige. I sitt föredrag berättar Karin Tegenborg Falkdalen om kvinnornas roll när Vasaätten kom till makten och befäste sin ställning som kunglig dynasti.

De kungliga kvinnorna var verksamma i en miljö där politik var en del av vardagen. Det kunde öppna dörrar till både makt och inflytande för dem. Vad innebar det att vara drottning och prinsessa under Vasatiden. Vilka möjligheter hade de att agera i det politiska spelet och vilka utmaningar ställdes de inför? Varför ansågs Margareta Leijonhufvud vara ett föredöme för såväl sina döttrar som efterträdare som drottningar?

Karin Tegenborg Falkdalen är doktor i idéhistoria och författare. Hon har skrivit flera böcker om kungliga Vasakvinnor. I sin senaste bok berättar hon om rollen som drottning från Vasatiden till idag och i sin kommande ger hon sig på nytt tillbaka till 1500-talet för att lyfta fram fler kvinnor ur historiens gömmor.

Foto: Johanna Jeansson

Historisk afton är ett samarrangemang mellan Torshälla församling, SPF Seniorerna Torshälla och S:t Olofs Gille

Årets "Historisk afton", en tradition sedan länge nu, arrangerades av Torshälla församling, SPF Torshälla och S:t Olofs Gille med stöd också från Eskilstuna kommun och Torshälla Stads nämnd genom Kvarnen, Torshälla.

Temat i år anknöt till Vasajubileet och programmet bestod av en föreläsning av idéhistorikern Karin Tegenborg Falkdalen om "Kvinnorna kring Vasatronen".

Hon höll en livfull och spännande föreläsning om drottningarna kring Gustav Vasa, och framförallt här Margareta Leijonhufvud, som med Gustav fick 9 barn som nådde vuxen ålder.

Det unika i Karin Tegenborgs föreläsning var just fokus på kvinnorna, döttrarna, tidigare sparsamt beskrivna i svensk historia. Hon beskrev deras funktioner i hovet, egna verksamheter, allianser och äktenskap, vilket balanserar synen på makt och ansvar kring Gustav Vasa.

Ni kan bilda er vidare om Vasakvinnorna via Karin Tegenborg Falkdals böcker: Vasadrottningen (om Katarina Stenbock), från 2015 och Vasadöttrarna, de var fem st., från 2010.

Arrangemanget fungerade väl och de närmare åttio åhörarna fick också ställa frågor och bjöds på mingel och tilltugg under kvällen.

Kyrkoherde Pernilla Parenmalm hälsade åhörarna välkommen och Åldermannen i Torshälla Hembygdsförening Sankt Olofs Gille Tryggve Lundh tackade för en fin föreläsning och överlämnade boken Torshälla ABC 2017 - också den fylld med historisk kunskap om vår historia.

Tryggve Lundh

Återuppbyggnad av Klockbergskvarnen & tankar kring ett Kulturstaket

Ur Rekarnekretsens ordförändkonferens i Eskilstuna stadsmuseum står följande att läsa i minnesanteckningarna:

”Mötet började med att Åsa Egeld (Eskilstuna Stadsmuseum) berättade om vilka anläggningar i Eskilstuna och Torshälla som Stadsmuseet svarar för. Hon berättade om de byggnadsminnesförklarade platser som finns. Även ångbåten Gerda ligger under Stadsmuseet.

Förslag finns på att i någon form, bygga upp den nedbrunna kvarnen på berget i Torshälla.

(jfr. bilderna på omslagssidan)

Ångmaskinerna har börjat köras. Gruppen gjorde en rundvandring till ångmaskinshallen.”

Samma information fick vår ålderman Tryggve Lund som tillsammans med Jan-Erik Kling och Janne Brandt har haft ett konstruktivt möte med Jimmy Jansson och Lars-Göran Karlsson om våra Torshällafrågor och fick då stöd för bl.a. en återuppbyggnad av den nedbrunna kvarnen på Klockberget. Nu återstår att se hur detta stöd mals vidare i kommunens kvarnar.

Förutom Janne Brandts idé om kvarnen med info, bilder om Torshällas och väderkvarnens historia i gestaltungsprojektet på Klockberget har Tryggve en idé om ett Kulturstaket, liknande det i Mariefred. Kanske på Holmberget, på Stadskällarbron, eller i Hellbergsparken.

Tryggve undersöker vidare och återkommer i senare nummer med sina tankar om ett KULTURSTAKET.

Här lite info om kulturstaketet i Mariefred bl.a. från SVT Nyheter 2 juli 2023 hämtat från nätet:

Historiskt staket nytt turistmål i Mariefred – ”Ska stå de kommande 500 åren”.

Över 70 motiv som skildrar Sveriges historia. Det består Mariefreds nya konstverk av. Ett konstverk som har uppmärksamrats internationellt och lockar flera nyfikna besökare till orten.

Konstverket är ett cirka 140 meter långt staket, som är placerat vid Gripsholms värdshus. Verket invigdes i samband med firandet av att det är 500 år sedan som Gustav Vasa i Strängnäs valdes till kung över Sverige.

En av de många staketbilderna visar när Gustav Vasas väljs till kung i Strängnäs år 1523

Och här två länkar som ger en bra bild av ”Kulturstaketet” och ”Tidslinjen” som det beskriver.

<https://app.sverige500ar.se/>

<https://app.sverige500ar.se/tidslinjen>

Text och bild:

Benny Flodin

Krusgårdens industrihistoria och en ev. byggnad av en ny Krusgårdsbro

Föredrag på Eskilsköllans Vänner
Projekt Krusgårdsbrons återuppbyggnad:

Leif Persson blev uppmärksam på att det tillsatts en projektgrupp i Eskilstuna kommun/Torshälla stads nämnd om att återuppföra den rivna Krusgårdsbron år 1981. Leifs stora intresse för Torshällas historia gjorde att han tog kontakt med länsantikvarien på Länsstyrelsen i Södermanlands län och berättade att det kan finnas lämningar efter fartygsvarvet i området, inte enbart fartygsvrak. Något som är viktigt att ta hänsyn till vid en eventuell exploatering.

Här följer presentation av Cathrinebergs Warf (dagens Krusgården):

Foto: Harald Bäckstrand

På ett foto från 1965, taget från Lantmännens f.d. silotorn, av Harald Bäckstrand, har fotografen fångat den ytan och där kan man iaktta att det är en hel del markbearbetningar på markytan i den f.d. Cathrinebergs trädgård. Där dagens förskola och lekpark är belägen förefaller det ha varit en nedgrävning som jag tolkar som en möjlig docka för skeppsbyggnad.

De lämningar som idag finns efter jaktvarvet i Torshälla består främst av de 4 vrak- och vrakrester som ligger på östra åstranden. De är registrerade som fornlämningar och därmed skyddade av svensk lag. Ska de påverkas i någon form måste det först föregås av en arkeologisk undersökning.

Eventuella rester efter varvet ligger idag dold under gräsyten på östra åstranden, under de partier som förr kallades Cathrinebergs trädgårdar på stadskartorna från 1700-talet och framåt. Det stipulerades att om ett skepparskrå inrättades i hamnstäderna måste också ett varv anläggas.

Torshälla har haft skepparskrå sedan åtminstone 1600-talet då vattenståndet bör ha varit ca 1,5–2 m högre än vad det är idag. Det betyder att parkmarken väster om Skeppets förskola, på östra åstranden, bör ha stått under vatten. I Harald Bäckstrands foto, som visar 1965 års vattenlinje, kan man skönja att det har skett avfasningar av markytan. Detta för att sannolikt skapa en slip för fartygsbyggande. Avfasningen tolkar jag är troligen från 1700/1800-talet då jaktvarvet återetableras på platsen.

1607 skrev hertig Karl ett brev där han önskade att hans skeppsbyggare Mickel Mårtensson skulle resa till Eskilstuna för att låta bygga 2 st pinatzer (pinasser – ett tvåmastat fartyg) till sin handelsflotta.

I juni samma år får skeppsbyggmästare Mårtensson förtäring, dvs mat och dryck, för att han ska segla hertigens skepp, som är byggd i Torshälla, från Torshälla till Stockholm.

I kungsgårdshandlingarna för Eskilstuna hus förekommer uppgifter om arbeten och be-

ställningar på fartygsbyggen för skeppsvarvet i Torshälla. Till varvet i Torshälla lade hertig Karl, senare Karl IX, ut flera beställningar på skeppsbyggen och liknande. Exempel på detta är att 1575 byggde Anders skeppsbyggare en skuta. 1599–1600 byggde Nils Jonsson, skeppsbyggare, en ny gallej under överinseende av skeppskapten Arvid Larsson.

En gallej var ett mindre roddfartyg som uppenbarligen kunde användas som kanalbåt i det som vi kallar för Karl IXs kanal som kanaliserade Eskilstunaån mellan Torshälla och Hjälmarén.

1606–1607 byggde Mickel Mårtensson skeppsbyggare och Tomas Nilsson en skuta. 1609 byggde Tomas Nilsson eventuellt ytterligare en skuta. I kungsgårdshandlingarna uppges ofta leveranser av spik till varvet i Torshälla.

Som jag nämnt ovan var det så att om en stad skulle ha rätt att inrätta ett skepparskrå måste det också knytas ett varv med en erkänd skeppsbyggmästare. Och 1787 etablerade sig en skeppsbyggmästare i Torshälla, den f.d. controlleuren Johan Fredric Örn som slår sig ned vid det gamla jaktvarvet vid Cathrinebergs gård, idag känner vi det som Krusgården.

Det finns flera uppgifter från 1590-talet och tidigt 1600-tal om att ett varv skulle ha funnits i Torshälla och troligen är det på samma plats hela tiden. På undertecknads initiativ gjordes 1989–90 dykundersökningar för att spåra det f.d. skeppsvarvet vid Cathrinebergs Warf. De utfördes av amatörmarinarkeologen och sjöfartshistorikern Kjell-Ove Matsson och hans dykarkollegor.

Vid platsen för det gamla jaktvarvet påträffades vraklämningar efter minst 4 fartygsvrak av olika storlekar. Ett gott tecken på att ett varv har legat på denna plats.

T v Leif Persson och t h Kjell-Ove Matsson, 1988. Här poserar de vid ett av de 4 fyra upptäckta vraken vid det f.d. varvet.

Under den tidsepok jag har studerat, ca 1760–1860, förekommer det ett 30-tal fartyg i Torsköllas seglande flotta. Av dessa är drygt hälften byggda vid jaktvarvet vid Cathrineberg/Krusgården och de uppmättes i Stockholm under åren 1787–1826. Jakterna varierade en hel del i storlek. Från, i dagens termer, 20–25 m långa och 5–6 m breda och med ca 80–90 tons lastförmåga.

Verksamheten bedrevs av skeppsbyggmästaren Örn fram till 1807 då han avlider. Vid varvet arbetade då, förutom Örn, 2–3 snickare eller timmermän. Omkring 1800 är också skeppsbyggmästare Örns son, Carl Fredric Örn, verksam vid varvet som timmermanslärling. Efter Örns bortgång övertar stadens huvudredare, Carl Adam Schefferus (CAS),

varvet där han har timmermän anställda. I slutet av sin levnad bosätter sig CAS hos sin son i Mariefred där han enligt en släkting, som haft kontakt med mig, ska ha avlidit utblottad och djupt skuldsatt.

Omkring 1840 verkar dock varvet vara avvecklat och den nya huvudredaren Pehr Gustaf Schotte kommer nu att använda sig av skeppsvarvet i Hjälmare docka.

Torshälla i november 2023 / Leif Persson (fritt redigerat av Benny Flodin enl. OK av Leif)

Krusgårdens industrihistoria verkar inte ha tagit slut här. Mellan de olika varven från 1500-talet till 1840 blev Krusgården känd som Catharina Bergs trädgårdsanläggningar under 1700-talets andra hälft.

Den, som har betytt mest för Krusgårdens och dess utbyggnad är maskinisten och rådmannen **Anders Berglund, som förvandlade gården till en herrgård med både jord- och tegelbruk.**

Tegelbruket låg på en plats där den nu nedlagda Krusgårdsskolan låg. Leran hämtades på den så kallade Snäckängen. Den var av så god kvalitet att den även dög att tillverka takpannor av. Teglet skeppades ut till intilliggande hamnar samt till Stockholm

Under åren 1892-98 ägdes Krusgården av byggmästaren Fredrik Malmberg. Fredrik Malmberg sålde gården 1898.

Det är ovisst om det varit någon produktion i tegelbruket efter det att Malmberg sålt gården. I mitten av 1900-talet köper Torshälla stad Krusgården med tillhörande mark.

Den stora utbyggnaden av området påbörjas. År 1969 bygger man Krusgårdsskolan, som tyvärr inte fick vara kvar längre än till 1999 då den lades ner.

Bilderna på omslaget på bron som gick över ån rakt mot Krusgårdens herrgård revs på 1970-talet. Inför Torshällas 700-årsjubileum år 2017 gav kommunen mera än ett halvt löfte att bygga en ny bro något lite mera nedströms den gamla. Jämför skissen under bilden på den gamla bron på omslaget.

En idé som diskuterades inför 700-årsjubileet var en bro i rostfritt, (från Outokumpu) liknande den som finns i Sickla i Nacka kommun, se bilder nedan.

Den nya bron skulle spänna över 33 m med en segelhöjd för båtar på 3,5 m.

Låt oss nu hoppas att kommunens löfte inför 700-årsjubileet uppfylles till 100 %.

*Text & bilder:
Benny Flodin*

Julmarknaden den 26 november blev en lyckad tillställning

Söndag 26 november 11.00-16.00

Gamla Torshälla

utmed och vid Lilla gatan; med Bergströmska gården,
Mormorstäppan, Kyrkans hus och Rådhuset

En mindre marknad i gammaldags miljö.

12.00 Torshälla församlings **ungdomskör** (Bergströmska gården)

14.00 **Dans kring granen** (Mormorstäppan)

Träffa Tomten • Hantverk • Marknadsstånd

Lotterier • Grillkorv/makkara & finsk julmat

Glögg & pepparkakor • Räddningstjänsten

Granförsäljning (med fri hemkörning i Torshälla)

Årets julmarknad ägde åter rum längs Lilla gatan från Rådhusorget till Bergströmska gården och IOGT/NTO, som tillsammans med Rådhuset och kyrkans hus deltog med öppna hus.

Orsaken till det nya marknadsområdet är framför allt att Rådhusorget kullersten kan vara förrädiskt halkiga vintertid, därför flyttat till Lilla gatan inkl. aktiviteter med dans runt granen på mormorstäppan.

Julmarknaden anordnas i Torshälla av **nätverket "Gamla Torshälla"** där Kyrkan, S:t Olofs Gille, Lions, IOGT, Finska föreningen, SPF och Kultur och Fritid ingår.

Rapport från Aktivitetskommittén:

Det bestämdes av nätverket på vårt första möte i våras att ändra datum för marknaden från andra advent till 26 november i år, detta för att inte konkurrera med andra julmarknader och lättare att få hit "knallar." Vi lyckades!

Vid slutdatum för anmälan att hyra marknadsstånd var 17 knallar anmälda. Den 26 november på marknadsdagen var det 22 på plats.

Marknaden var förlagd mellan infarten till IOGT fram till rådhuset på Lilla gatan. Hembygdsgården och mormorstäppan var centrat för marknaden och Räddningstjänsten var på plats och visade upp sitt artilleri vid rådhusplan.

Det såldes kransar, hembakta bullar, kladdkakor, taylor, tomtar, trädgårdskonst, julgranar, braskorgar, ja allt som tillhör en julmarknad.

På Bergströmska gården bjöds det på glögg och pepparkakor och såldes lotter. Kyrkan ungdomskör underhöll med fina julsånger. Det var dans kring granen i mormorstäppan med traditionella danser och lekar anförda av bl.a. av vår tomte Lennart Törnblom.

Tomten gick omkring hela dagen och delade ut godis till barnen och tog emot önskelistor. Ett mycket populärt inslag.

Marknaden pågick från 11:00 till 16:00 och uppskattningsvis besöktes marknaden av 1000–1500 personer. Vid stängning hade Gilleter serverat 40 liter glögg och ca 800 pepparkakor.

Det var en lyckad julmarknad med strålande väder, dock lite kallt. Vi tackar alla som besökte oss och vi ses nästa år igen.

Kjell Jansson / Aktivitetskommittén

Här följer lite bildbevis från årets lyckade julmarknad:

Räddningstjänsten vid kyrkans hus

Granar till salu – även med fri hemtransport, och i bakgrunden ett välgjort smide av bl.a. eldkorgar

Lions samlar sina styrkor på Bergströmska för att möta marknadsbesökarna

Kommunen erbjöd fina stånd åt knallarna

Församlingens ungdomskör sjöng julsånger

I bagarstugan bjöd tomtarna på glögg & pepparkakor

Ringdans runt granen på mormorstäppan var mycket populärt tyckte familjerna

På gården fick de små godis av tomten

Den vackert smyckade julkärnan utanför Bagarstugan

Lek för stora och små runt granen på mormorstäppan

Under marknaden hölls även Rådhusets café, Bibliotekets julpyssel, Rolf Bergs keramik och kvarnens konstutställning öppna för marknadsbesökarna.

*Text & bilder:
Kjell Jansson, Benny Flodin m.fl.*

Julfest för våra volontärer

Den 14 dec samlades knappt 20 festklädda volontärer och en av sjukdomar reducerad styrelse till ett trivsamt och välfyllt julbord på Holmens skola. Av 29 anmälda till julfesten kom 23 stycken.

Tyvärr hade vår ålderman fått influensasymtom av alla vaccinsprutorna han tagit dagen innan och Jan-Erik låg hemma med liknande symptom.

Även i år bjöd aktivitetskommittén på glögg och därefter bjöds alla till bords som dukats via sillbitens catering.

Kjell Jansson inledde med att aktivitetskommittén hälsade alla hjärtligt välkomna till julfesten och tackad alla volontärer för årets insatser och all hjälp vi fått under året. Han avslutade med förhoppningen om en trevlig fest med mycket sång och en och annan historia något som visade sig bli mer än uppfyllt.

Till maten lärde vi oss bland många passande visor att sjunga en skriven av en kompis till Jan-Eriks Pia/Gunnel Storm med namnet:

Kär snaps har många namn
(melodi: *Det var dans bort i vägen*)

Jag är getingen, färdknäppen, orren och göken.

*Jag är tutingen, rackaren, järnet och kröken.
Knappen innanför västen är jag.*

Jag är klämtaren, luringen, nubben och fjutten.

*Jag är jamaren, rövaren, supen och hutten.
Ja, den godaste pärlan är jag*

Allsången runt bordet blandades med en hel del vitsar och soloframförda visor, en del på gränsen till ekivoka, vilka naturligtvis höjde stämningen och skapade en trivsam stämning.

Här några bevis:

Aktivitetskommittén förbereder välkomsttalet

Sill, skinka m.m. avklarad dags för varmrätten

Karin och Lasse har sett min kamera

Lennart & Östen språkar

*Text & bilder:
Benny Flodin*

**Torshälla
Hembygdsmuseum
S:t Olofs Gille
Bergströmska gården**
*Öppet varje torsdag maj-sep
i juli även tisdag & lördag
kl. 13.00 – 16.00*

Vi har böcker och olika
skrifter till försäljning bl. a.:

Nya Torshälla ABC

*TNHS historiska skrifter 1-9
och Torshällas Tidslinje från
Istid till Nutid*

*Rekarnebygden i backspegeln
Historiska skrifter om Torshälla*

*Böcker om Marianne Ebeling
och Harriet Ebeling*

Torshälla stenkärlsfabrik

- S:t Olof utkommer med 4 Nr/år*
1. Ca 14 dgr efter Årsmötet i mars
2. Före midsommar
3. Efter Torshälla Marknad
4. Före Jul med Årsmöteskallelse

OBS!
UPPDATERING AV GILLET'S
MEDLEMSREGISTER

Styrelsen ber alla medlemmar i
gillet med ny e-post, mobiltelefon
och ev. ny postadress att bekräfta
dessa med svar till vår gärdeman
babbo90@telia.com

**Torshälla Hembygdsförening
S:t Olofs Gille**

Styrelse:

Styrelse:

Tryggve Lundh, ålderman	076-340 74 15
Birgitta Biderman	073-320 53 93
vice ålderman	
Jan-Erik Kling, skrivare	070-565 56 41
Barbro Holmén-Gustafsson	070-571 34 06
Gärdeman	
Benny Flodin, redaktion	070-656 54 54
Mikael Nyman	073-447 93 12
Kjell Jansson	070-205 84 85
Suppleanter:	
Inga Lena Jansson	070-994 33 33
Vakant	

.....

Museikommittén: Styrelsen

Arkiv- & Datakommittén:

Benny Flodin

Fastighetskommittén:

Mikael Nyman, Kjell Jansson

Aktivitetskommittén: Birgitta Biderman,
Kjell Jansson & Inga-Lena Jansson

**Redaktion S:t Olof, Hemsidan & Nya
Bygdeband:** Benny Flodin

**Programkommittén "Industrihistoriska
Umgänget":** Jan-Erik Kling & Benny Flodin
.....

Bergströmska gården, Hembygdsmuseum
Lilla gatan 12, TORSHÄLLA
Telefon: 070-565 56 41

Medlemsavgift: 100: - enskild, 150: - familj
Bankgiro: 5239-1901

Postadress: Torshälla Hembygdsförening
S:t Olofs Gille, c/o Tryggve Lundh
Klostergatan 9, 644 31 TORSHÄLLA

E-postadress: info@sanktolofsgille.se
Hemsida: www.sanktolofsgille.se

Ny bok om Husberget i Torshälla av Hans A. Lidén

*Utblickar från en liten borg
på ett litet berg i en liten stad...*

Husberget i Torshälla

HANS A. LIDÉN

Sankt Olofs Gille har under året fungerat som projektägare i arbetet, passande nog under Vasajubileumsåret, med utgivandet av en bok om Torshälla medeltida borg på Husberget, skriven och illustrerad av arkeolog Hans A Lidén som ledde det arkeologiska utgrävningsarbetet.

Boken har tillkommit i en arbetsgrupp bestående av författaren Hans A Lidén, formgivaren

Erik Persson, lokalhistorikern Leif Persson, som också deltog i utgrävningarna och Tryggve Lundh Gillets ålderman.

Hans A Lidén, nu pensionerad arkeolog, tidigare 1:e antikvarie vid Statens historiska museum, ledde en arbetsgrupp under några år på plats och arbetade själv med Husbergets borg under närmare 40 år.

Boken utgör ett verkligt tålmodigt detektivarbete efter lämningar och spår i Torshällas medeltidshistoria.

Boken, ”Husberget i Torshälla. Utblickar från en liten borg på ett litet berg i en liten stad...”, beräknas utkomma vid årsskiftet och kosta 200 kr, Boken kan beställas från Torshälla Hembygdsförening Sankt Olofs Gille från årsskiftet.

Release beräknas ske under januari 2024. Ni kan följa detta via Sankt Olof Gillers hemsida.

Gillet tackar här varmt alla som deltagit i arbetet då och nu och för det viktiga ekonomiska stöd som givits av Torshälla Stads nämnd till bokutgivningen.

Tryggve Lundh